

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Lucae Opalenii. Marsalci Curiae Regni Poloniae. Seu
(Anagrammaticae.) Pauli Naeoceli De Officiis Libri Tres**

Opaliński, Łukasz

Amsterdami, 1668

Caput III. [...] Seu De Amore Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46825](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46825)

Ad Angelos. Adeste deinde vos, beatorum Spirituum Ordines. Et in Spiritum versi, *Ad Caelites.* Deum vobiscum laudemus; orate: & iuvate. Deinde, vos Cœlites, apud Dominum, subvenite laborantibus in via hac, quam emensi feliciter estis. Ut quod infirmitate nostra non valemus, vestro interventu assequamur. Per Christum Dominum Nostrum. Fiat, Fiat.

C A P U T I I I.

Περί Θεοφιλίας

Sens

D E A M O R E D E I.

Ultimum Caput de Amore Dei. Tertium libri huius, ultimumquè tandem totius operis Caput, mihi superest explicandum: quod pari cura, studioquè exequar: immò, quia metæ jam proximus, fortèan majori. Postquam enim, de notiâ, cultuquè Dei dixi; *de Amore* demum eius, restat dicendum: & hic terminus ac finis statuendus: ad quem, non officia tantùm omnia, referuntur: sed tota rationalis natura, propendet. Nam pondus ejus, amor est: *amoris autem terminus, bonum: boni verò fons, imo ipsummet bonum, Deus.*

Alioqui frustra sint alia officia. Ad hunc ergo finem veniendum. Et frustra probus charitarisquè cultor; si non verè pius, id est, Dei amans, sis. Frustra deinde eum noveris; & colas si non ames. Nec potiri ac frui potes; si non appetieris: nec

nec appetere; nisi per Amorem. Quem ei Modera-
 foli debitum, cum de Metriopathea age- tione af-
 rem, demonstravi. fectuum,

Ibidem deduxi: summam energiam Amor
 ejusdem esse, in transmutatione. Trans- transmu-
mutatio autem hæc; non fit (ut item supra tat.
 dictum) *amatum in se convertendo; sed se,*
in amatum. Nam voluntas, transire cona-
tur, in id; quod appetit: Id fit, quod amat:
 Ita ut amare; sit, se relinquere: à se exire:
 & in amatum transire.

Quin immo, si rectè expenderis; ag- Seipsum
 nosces: quòd ne id quidem propriè agat, perimen-
 ac moliatur, verus, & ad verum bonum, do.
 amor: ut transeat in amatum: id est, ut
 quodam ambitu illud invadat; & occupet:
 sed agit in se: ut se evacuet: expropriet:
 perimat, & annihilat: quò pateat, & va-
 cet amato: illudquè recipiat: patiatur:
 ac induat.

Hoc verò fit, & impletur, *tribus gradi-* Quod fit
bus: nempe Mortificatione: Abrenuntiatio- tribus
ne; & Abnegatione. (Utar enim fidenter gradibus.
 verbis, quæ Christiana Sapientia fecit no-
 va.) In his tribus, inquam, situm, ratio-
 nalis naturæ, veri erga Deum amoris, offi-
 cium: meritum: & præmium. Cujus rei, Unde tres
 ipsemet Christus, dedit nobis documen- Capitis
 tum, & exemplar. Cui insistendo, tres partes.
 hæc partes, Capite isto, explicabo. Et ex amoris
 illis fundamenta et deopiniis, ostendam. Dei.

PARS CAPITIS PRIMA.

De Mortificatione, cuius natura, & ratio, explicatur.

Philosophia mortis meditatio.

Id est; animi à corpore abductio.

Quod explicat Cicero.

Inter complura dicta, reconditi sensus & veritatis, Philosophorum veterum; æstimavi, & admiratus sum semper: quòd Plato, aut quisquis ille, definiverit Philosophiam, μελέτω θανάτου: vertere id solent, mortis meditationem: Et explicant: ut novissima cogitemus: vivamusquè memores lethi: Sed altior paulò mens, opinor, est istius definitionis: quam explicat alibi Cicero: dum à corpore, animum avocare, & abducere dicit Sapientem: & quodammodo consuescere mori. Ita ut Philosophia, ex definitione ista, propriè sit, cura mortis: per quam animus corpus abdicat: ac linquit: sequè ab illo secernit. Quare hoc commentemur: (inquit Cicero:) disjungamusquè nos à corporibus: id est; consuescamus mori. Hoc; & cum hîc in terris sumus, erit cœlesti illi vitæ simile: Et; cum illuc ex his vinculis emissi, feremur; minùs tardabitur cursus animorum. Quò cum venerimus, tunc denique vivemus. Nam hæc quidem vita, mors est.

Præclara profectò verba: sensusquè in non sine illis eximius, & altus: qui sanè ἐκ αἰθέρι, estfi Deo. profanis illis mentibus, infedit. Hoc est enim,

enim, quod Christiana profitetur, & agit, *Quod im-*
Mortificatio: Abrenuntiatio: & Abnega- *pletur*
tio. *Mortificatio* imprimis, quæ mihi est, *primum*
Mors carnis. Ut nempe eam, cum suis concu- *mortifi-*
piscentiis, exemplo Christi, & admonitione *catione.*
Apostoli, crucifigamus. *Sen mor-*
te corpo-

Porro cum de anamarthisia agerem; *ris.*
triplicia concupiscentiæ carnis, vitia de- *Impec-*
duxi. *Mollitiem nempe: Gulam: & Libidi-* *cabilita-*
nem: iisque post, in Eupraxiæ præceptis, *te.*
Virtutem Temperantiæ opposui: *Exercii* *virtu-*
Abstinentia, Frugalitas, & Castitas; *tum.*
præscriberent *prudentem usum eorum; quæ* *Et ejus*
debentur carni. *necessita-*
Nunc verò, *Mortificatio,* *tum di-*
de qua agimus; hunc ipsum quamvis tem- *minutio-*
peratum usum, arctat magis: & penè *ne.*
tollere nititur: dum quantum potest, mi-
nuit ejus necessitates.

Quantulum enim hoc esset, carnis superva- *Ac penè*
canæa spre visse? hoc bruta etiam faciunt, præ- *odio.*
scribente naturâ: Christianus, qui verè,
æterna, & Deum appetit; tum se profe-
cisse putet; cum carnis necessaria incipiet
aspernari: & penè odisse.

Sed non tantum necessaria detrakere; sed *Et con-*
etiam eis contraria docet usurpare, Mortifi- *trario-ri-*
catio: ut nempe, hac ratione, animus ple- *optione.*
nè vincat: & perimat, adversantem sem-
per, & inimicam, hanc sui partem: & à
concretione mortali sese vindicet: *homo*
animalis esse desinat: & in Spiritum se con-
vertat.

*Contra
mollitiem
asperita-
te.*

Itaque, *contra mollitiem, vel dura eligit & aspera: accersitque ultrò dolorem: & variè affligit, castigat, & in servitutem redigit corpus: vel oblatas, impositasve aliunde, ejus molestias, acceptat: & constanter ac patienter tolerat. Defricta autem hoc acrisale caro, non facilè corrumpitur: & disciplinæ patientior, & studiosior fit virtutis.*

*Contra
Gulam
jejunio.*

Contra Gulam, jejunium adhibet: & inediam quam, cibum virtutis, vocavit Leo: & quam, mirâ prorsus continentiam, sancti illi, & præsertim Anachoretæ, exercuerunt: ita ut, vix eguisse amplius esu, visi sint. Ter-

*Contra li-
bidinem
virgini-
tate.*

tiò, contra libidinem, virginitatem amplectitur: eamque in vitam totam, voto etiam obstringit: devincitque. Hac ratione; minuitur primùm: mox planè interit caro; & per afflictiones, concupiscentiis moritur: & molesta esse animo desinit.

*Præcepta
ejus &
monita.*

Modum hujus saluberrimæ exercitationis, & præcepta monitaque ad eam necessaria, habes apud Scriptores Asceticos. Præcipua sunt: ut ratione fiat: non anxie: placidè: sobriè: *intra mensuram: ut hypocrisis, ostentatio, faciei exterminatio, & complacentia denique vitetur. Ideoque Morti-*

*Dum te-
gitur; o-
ptima*

ficatio tecta, & occulta; optima. Deinde; ab alio imposita: imperataque: nempe à potestate Ecclesiastica: cui parere tenemur: & si libenter facimus; atque cum curâ; meritum augemus. Ejusmodi, inquam, Mor-

Mortificatio, dictis vitiis, non faciliè obnoxia est.

Cæterùm, totum hoc, ab una causa *Ex amo-*
 oriri, & ad finem unum *referrì debet:* nem- *re cau-*
 pe, *ad amorem Dei:* qui, cùm *non mansu-* *sam habe-*
rum se in homine dixit, eò, quòd caro sit; *at & fi-*
 Ideo, hunc primum obicem carnis amo- *nem.*
 vere oportet: ut nobiscum manere velit.
 Hunc, inquam, primum gradum, scan-
 dere conanti. Id Christus, vitâ suâ nos do-
 cuit: & exemplo. Ad hunc agonem in- *Id Chri-*
 vitans; si quis, inquit, vult venire post me, *stus docuit*
 tollat crucem suam, & sequatur me. Et *& mon-*
 iterum; *qui non tollit crucem suam, non est* *stravit.*
me dignus. Hoc est auctoramentum ejus
 militiæ: cui dedere nomen omnes, *qui ei*
olim compassi, nunc corregnant.

PARS CAPITIS ALTERA.

*De Abrenuntiatione: cujus vis, atque modus
 declaratur.*

Alter potiundi amati, ejusquè in se deri- *Abrenū-*
 vandi, gradus, seu modus est, *Abre-* *tatio est*
nuntiatio: quam voco, mortem cupiditatis: *mors cu-*
 ut nempe rerum externarum, omnis ap- *piditatis.*
 petentiæ, prorsus vacui, toti vacare amo-
 ri Divino possimus.

Quod ut impleamus; *non modò concu-* *Et abdi-*
piscentiæ oculorum, seu avaritiæ, opponere *catio ex-*
 O 4 *justi-* *ternorum.*

justitiam, ejusque recensitas partes, quibus, rectus usus, eorum quæ extra nos, præcipitur; oportet: *sed omnem affectum, & penè usum etiam ipsum, ac sæpè possessionem abdicare.* Hoc enim & ratio requirit: & exemplum: & demum edictum Christi.

Quibus non potest jungi amor Dei.

Ratio primùm: quia *infinitum, rectè amari non potest, nisi toto amore.* Si eum, ad *finita deflectis; & partiris; ac dividis; jam fornicaris: & adulteras.* Amor enim Divinus, ob dignitatem solidam, & indivisam, non fert rivalem. Impatiens consortis est: quia *solus est. Totum totus requirit.* Ignoratio itaque, oblivio, vel contemptus veri boni, est; alia præter illud confectari: & tam vilia & abjecta, ei sociare; injuria: & offensa. Exemplo deinde docuit Christus: *se nil externum appetere: nil possidere: se solo contentum esse.* Denique edixit: *omnis, inquit, ex vobis, qui non renuntiat omnibus, quæ possidet, non potest meus esse discipulus.*

Affectus primùm.

Id fit partim *affectu*, partim *re ipsa.* Quoad affectum; hunc ut valde moderatum, aut penè nullum, ad externa omnia habeamus; firmare imprimis oportet animum, verâ eorum æstimatione. Eâ nempe: quam schola Christi, aliter quam olim Philosophia docet. Etsi enim Stoici, magno animo, sola bona, quæ honesta; malatantum, quæ turpia; vocavere; alia verò *adici-*

Non modo indifferencia censenda.

ἀδιάφορα ἢ ἰσοτερεῖα, id est indifferentia & neutra; Attamen hæc εὐχρηστία, λιπυτά, ἀξίαν ἔχοντα, id est commoda, acceptanda, æstimationem habentia, docuere: & si optio daretur; eligenda; ac anteponenda: *Christiana verò sapientia, longè ulterius, in vilipendio, & aspernatione talium progressa: eligenda.* Non modò enim, ea non bona, & *adiphora* dixit; sed ἀληπῶτα, etiam, ἢ ἐκ ἀίρετα *non acceptada,* eo ipso ostendit; Quòd *his contraria, & nec eligenda.* *opposita; Paupertatem nempe; uti & dolorem, ac luctum; vocavit, non modò non mala, sed etiam beata: Quod æterna nobis assignavit: ea; contemptu mundi hujus parare docuit: eorum spe, hæc aspernari iussit: non hinc thesaurizare, sed in cælis.*

Manifestum autem est: mundum in æstimatione talium, aberrare: cùm Christus, æterna Sapientia, qui nec fallere, nec falli potest, contraria anteposuerit. Meritò itaque imitari eum; qui sunt ejus. Unde Apostolus, omnia externa; & detrimenta vocavit; & retrimenta. Sibi què mundum dixit crucifixum: & se mundo. Talem animum, similem què mentem, omnibus habere oportet: qui Christiano nomine censentur: & non affectu hæc possidere; sed usu.

Quantò autem altius non possidere! *Et re ipsa abjicere!* Hoc est demum, *pressè insisterere vestigiis Christi: hoc obtemperare*

consiliis ejus. Suasit enim ille: *si vis perfectus esse; vade, & vende omnia, quæ habes: & da pauperibus.* Habuit què tot sibi obsequentes: qui relictis omnibus, secuti sunt eum. *Adeoquè hæc derelictio, ei placuit; ut cuidam de hereditate herciscunda sollicito, & ut divideretur ab eo petenti; detrectaverit: subjunxerit què: videte & cavete, ab omni avaritia, quia non in abundantia cujusquam vita ejus est, ex his quæ possidet: Ante verò discipulis edixerat: Nolite possidere. Ne verò egestatem timerent; vario exemplo Divinæ providentiæ commouit: & qui dedit animam, & corpus; daturum certò alimenta, & vestem.*

Merito itaque hoc agendum.

Merito itaque, Abrenuntiatio acceptanda: non modò quia jussà, aut suaasa; sed quia, ad amorem divinum necessaria: & hoc potissimùm fine, si non re ipsa, saltem animo & affectu implenda. Magnum enim obicem, curæ hujus seculi, ponunt Deo: prohibent què ne animos nostros invisat: & intret. Non potest esse hospes, sollicitæ mentis, & turbatæ, circa plurima: sed quietæ: vacuæ: & illi soli vacantis.

PARS CAPITIS TERTIA.

Indiviniatio.

Vel Deificatio.

Abnegatio necessaria.

De Abnegatione: quæ describitur: ostenditur què: quomodo tandem theosis proveniat.

NON satis verò est, ut Deo vivas; carne & cupiditate mori; non potes eum sequi,

qui, nisi non modò ista, quæ tibi adhærent, sed etiam *teipsum*, deseras. Non potes verè eum amare; nisi non modò tua, sed te etiam, oderis. Denique; Deus in homine non erit: (inquit verè Bernardus;) si de homine, quidpiam supererit. *Necessaria itaque post Mortificationem, & Abrenuntiationem, Abnegatio: est què hic tertius, ultimusquè gradus, ad amorem Dei. Per hunc enim dum animam vacuum, prorsus invenit Deus; eam ingreditur: inhabitat: replet: compotem sui facit: & amantem vera fruitione dignatur. Definitur, suiipsius mors.*

Ad amorem Dei.

Modum ejus & rationem, jam attuli in parte: cùm tertium supremumquè Fortitudinis gradum explicarem. Ibi enim deduxi: in victoriâ proprii Spiritus, & quadam animi morte, culmen virtutis consistere. Huc ergo id pertinet: & uberiùs explicandum est. Humilitatis enim, de qua ibi actum, consumatio est, in eâ Abnegatione, quam Deus veram videat.

Ejus mentio supra.

Fit verò illa; quadam abdicatione, animi facultatum: earumquè Deo mancipatione. Nempe, memoriam ad omnium imaginum, & Phantasmatum copiam, clausam & Deo obsegnatam habendo: & continuò, hunc unum, cogitatione respiciendo. In intellectu, procaces, & (ut ille ait) rabidè furentes ratiocinationes frænando: & ad jussum Dei, præscriptum, præceptumquè fidei, ac regulam

Fit, memoriam Deo obsegnando.

Frænando intellectum.

Voluntatem mandatacipando. *am relinquendo voluntatem: libertatemque datam arbitrii, velut restituendo Deo: & ut facipando.* *at voluntas ejus; sincerè petendo: curando: implendo.*

Sui Nichil agnoscendo. *Hinc prodibit exigua, aut potius nulla, virium suarum fiducia. Hinc subsistemus in se: ne rapiamur supra se. Hinc ad omnia, quæ nos attollere possint, respondebimus, illud Joannis: Non sum. Hoc enim nobis propriè convenit: Nam, qui est; solus Deus est. Quicumque autem existimat, se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit.*

Hec est Christi doctrina & exemplum. *Id Christus, & docuit: & monstravit. Cùm beatos pauperes Spiritu dixit: id est; non externorum modò, sed sui etiam vacuos. Cùm discere à se iussit: non mundum fabricare; (inquit Augustinus) non mirabilia facere; nec mortuos suscitare; sed se abnegare; id est; humiles corde esse: Cùm semetipsum exinanivit: formam servi accepit: se totum obtulit: posuit animam, aut perdidit, propter Deum. Et denique edixit: qui vult venire post me, abneget semetipsum: & sequatur me.*

Quod eximie ostendit, crucifixus. *Sed uti priores duas partes, Mortificationem nempe, & Abrenuntiationem; ita potissimùm Abnegationem, implevit exactissimè: in theatro illo miri exempli: & eximie virtutis: In throno veræ ac solidæ constantiæ: In novâ cathedrâ mundo igno-*

tæ doctrinæ: In arbore abditæ, & cœlestis
 scientiæ: in Cruce, inquam: quæ ex hinc
 facta est virtus Dei, & sapientia vera. In
 hac, inquam, factus, gratum Deo, & ne-
 cessarium hominibus spectaculum; quæ
 totâ vitâ docuit, & egit; illustri confirma-
 vit, & testatus est, Epilogo. Ibi, dolorem, ^{Quod su-}
 egestatem, contemptum, ferenda ostendit: ^{se descri-}
 meriti, immò debiti causâ. Ibi, fixus, ma- ^{bitur.}
 nus pedesquè, & ut figeretur, factus obe-
 diens; immolavit sui arbitrium: & corpore,
 fortunâ, animo, *oblatus est, quia ipse voluit.*
 Ibi, (quod maximum:) in tanta corporis
 afflictione, omni consolationi internæ re-
 nuntians, angorem summum, tædiumquè
 ac derelictionem Dei, ad animum admit-
 tens; solâ se sustentans, in se collectâ ac in-
 victâ patientiâ; nec succumbens; homi-
 nem exiit: triumphavit: Deo impendit:
 & hoc ipso infinitum mervit: præstititquè.
 Ibi denique; postquam elevatus est, traxit
 omnes ad se. Ibi, monuit per Apostolum:
 ut *nihil scire velimus, nisi JESUM, &*
hunc crucifixum. Invitavit per eundem: ut
 Christo simus confixi cruci: mortificatio-
 nem ejus in corporibus portantes, paupe-
 res Spiritu, ac improperii ejus libenter
 consortes.

Quòd verò ea ratione exactissimè Dei *Ea ratio-*
amor acquiratur, impleaturquè: Manife- *ne imple-*
stum exinde est: quia sui ipsius occiditur. *tur Dei*
amor,

Qui verò amat animam suam, perdet eam, & qui eam perdit propter Deum, eam invenit, etiamsi non quærat. Non inquam, verus Dei amans, eam quærit: nec hoc agit; ut ex officio amoris divini, bene ei sit: id enim jam esset amoris proprii: sed *omnis*

*Qui de-
bitus Deo.*

præmii oblitus, amat Deum: primùm, quia meretur: immò debet amari: cum sit unicum

*Qui prior
dilexit
nos.*

& totum naturæ rationalis *bonum*. Deinde, quia ipse prior dilexit nos: & ex hac dilectione se immensum communicavit, in bonis, naturæ, gratiæ, gloriæ. Communicavit, inquam, peculiariter, humanæ naturæ: etiam supra Angelos: idquè in Incarnatione, & Eucharistia. Postrema demum causa amoris Divini est: quia *eum amare*

*Suavis
est Domi-
nus.*

volupe est: & expedit. Volupe imprimis: quoniam suavis est Dominus: & quicquid hinc pulchrum, delectabile, jucundum; ab ipso

*Et benefi-
cius.*

originem habet: scaturigo ejus parva, gutta & umbra est, boni illius infiniti: Expedit deinde: quia benignus, summè beneficus, & ipsa felicitas: quâ adeptâ, secura ac beata

*Ideo toto
corde a-
mandus.*

quies: unaque pax animo. Diliges itaque; ob præceptum, meritum, debitum, & ultimò, præmium; diliges inquam; Dominum Deum tuum, ex toto corde tuo, ex tota anima, ex tota virtute, ex omnibus viribus, & ex tota mente.

Ab hoc amore *prodibit ὁμοίωσις, ἀκολῶσις,* & deinde *θεωσις*. Id est, *Assimilatio, Affe-*
ctatio,

ctatio, & (ut ita vertam) *Deificatio*. Prio-^{Vetus} res duas partes, dum eruditè Lipſius, ex ^{Philoso-} ſcitis veterum, & Stoicorum præfertim, ^{phia mul-} deducit; Luculenter profectò, quantum ^{ta vera} profana Sapientia, ad Divinam affurrexe- ^{vidit.} rit, ostendit. Meritòquè miratur, quomodo ad profanos, augusta hæc, & sancta, vel delata sint, vel illapſa. Utrumque probabile esse Clemens Alexandrinus dicit. Dum Plato, (inquit) hæc docuit: seu concurrens cum dogmate legis; (solent enim magnæ mentes, nudæ affectuum, veritatem attingere:) seu id è sacris didicit: uti semper cupidus omnes doctrinæ: Quanquam profectò, si inspicis; parcè ille & languidè, talia quæ ducunt ad Deum: nec eo Spiritu; quo propriæ rationis dictamina.

Consentienter tamen veritati docuere; ^{Homoio-}τέλει & εἶναι ὁμοίωσιν Θεῶν: Finem esse, Dei ^{sin Dei,} assimilationem. Hoc enim Deus ipse, & ^{docuit:} voluit: & edixit. Voluit primùm: cùm ad ^{seu assi-} imaginem, & similitudinem sui hominem ^{miliatio-} creavit: Edixit deinde: dum; ^{nem.} *sancti estote,* (ait;) *quia ego Sanctus sum Dominus Deus* ^{Confor-} *vester.* & Christus: Estote perfecti, sicut ^{miter ve-} Pater vester coelestis perfectus est. Apo- ^{ritati.} stolus verò; imitatores Dei nos esse debere dicit: illiquè, quâ potest, similes. Definit verò, hanc Assimilationem, satis conformiter, Plato: *δικαιον κὶ ἅσιον γενέσθαι:* Justum & Sanctum fieri. Nempe; *ut simus in san-*
ctita-

Etitate, & justitia, coram ipso: qui verè solus Sanctus, & justus est.

Item acolutian: seu affectationem.

*Ἀκολούθια, Affectatio, seu Obedientia est. Hanc quoque veteres agnovere. Unde Epictetus: Præcipuus Philosophorum, inquit, sermo; brevis admodum est: quid enim longum dicere? τέλος ἐστὶ τὸ εἰπασθαι θεῷ, Finis est, sequi Deum. Hoc Christus requirit: dum toties; *Sequere me: & tu me sequere: & nisi quis reliquerit omnia & sequatur me: & vos qui secuti estis me: toties, inquam, ingeminavit. Hæc sequela, seu Obedientia est; Deo, se submittere: omnia ad eum referre: ab illius nutu pendere:**

Quæ à Christo jussa.

Et à multis præstata.

*audire quid loquatur in nobis Dominus: petere, ut jubeat, quod vult: & promptè exequi, quod jusserit: Ecce me: mitte me: dicebat ille: Alter; *Domine, quid me vis facere?* Alius; *loquere, audit servus tuus: vel; paratus sum: & paratum cor meum: Idem tu dic, ac præsta: & postquam tibi innotuerit voluntas Dei; actu & facto eam imple.**

Denique Theosin: seu Deificationem.

Tertia est Θεώσις: seu (ut semel verti) Deificatio. Hæc itidem, veteri Philosophiæ, non ignota prorsus. Non quidem, in illa infana assertione; qua sapientem Deo parem, immò potiolem, docuere: Id enim, non minus stultum, quàm impium: sed eo sensu; quo dixit Laertius in Zenone: Divinum, esse sapientem: habere enim

enim in se, quodammodo Deum. Ideoque alter dixit: eum Θεὸν ἐξ ἀνθρώπου ἐπιδουλεύοντα γένεσθαι: cupere, ut ex homine, Deus fiat.

Hoc, Sapientia Christiana, non tam cupit, *Quam* nec suis viribus curat, & molitur; Id enim *sapientia* esset, pravi, perversi, superbi illius spiri- *Christia-* tus, ambitiosè, & arroganter ascendere, & *na exe-* similem fieri altissimo, volentis: Sed, ut *quitur.* dixi; hoc agit: *ut se seipso spoliaret: privet: orbet: quo capax Dei fit:* eumquè demum ultrò il- labentem, recipiat: ac patiatur: prout de Dyonisio illo dictum, quod esset. παθών *Patiens* τὰ θεῶν. *divino-*

Porro, id eum velle, exinde evidens est: *rum.* quòd ideo, *ipse homo factus est, ut homo fieret Deus:* Quòd filios nos vocat: &, ut nominemur, & simus; requirit: id est; ut gratiæ cooperando, efficiamur, unus cum illo Spiritus: Divinæ consortes naturæ: & in eam convertamur. Cujus rei similitudo *Dum* peti potest, ab ignito, & candente ferro. Il- *velut fer-* lud enim, prorsus suam naturam amittere *rum can-* videtur: dum recipit igneam. Nam ex fri- *dens.* gido, opaco, duro, gravi, urit: splendet: mollescit: levius fit: sic anima verè à Deo possessa. Et ut possideatur; per triplicem recensitam ἀσκήσιν, Mortificationem, inquam, Abrenuntiationem, & Abnegationem *In Dei* apta, tota immutatur: & Divina fit. *naturam* *mutatur.* Ita ut, &, dum hîc vivit, *dicere possit; vivo ego jam non ego, vivit in me Deus.* Et, dum hinc

hinc migrabit, tum demum verè, tota Diva erit.

perfectus
finis. *τέλειον τέλος*, finem operi imponam;) ma-
Conclusio: nifestum est: ea quæ hætenus de Officiis
& Syno- dixi, huc cuncta referri: & hoc compen-
psis totius dio contineri. *Facile enim est; Concupiscen-*
operis, *tiarum victorem, Commotionum arbitrum,*
Virtutum compotem, id est Probum; Deinde;
Charitatis; in jure Potestatis Domini, Obli-
gationis studiosum; Denique Pium; in sensu,
cultu, & Amore erga Deum, esse: Facile,
inquam cuncta hæc implere Mortificato: Re-
nuntianti externis: & se Abneganti: Id est; ad
Dei amorem cuncta referenti: Inde verò to-
tum, id quod sis, in causam tui, finem-
què seu Deum, se transformanti.

Cum vo-
to: ut si-
mus com-
potes finis
seu Dei.
Fac ergo ô Deus: ut hunc finem no-
strum cognoscamus: & ad illum; vel hoc
scripto; quod tua ope cœptum, finitum-
què est; deveniamus: ut, inquam, trans-
formemur, in eam; quam nobis creatione
indidisti; & Redemptione, ac Sanctificati-
one, reparasti; Imaginem tuam: Et vitâ,
animoquè appetamus; referamus; & affe-
quamur; TE, UNUM, VERUM, BONUM.

A P P E N D I X

AD LIBRUM TERTIUM.

Monita
paucâ
appèn-
duntur.

D^Eduxi, ut vides Lector, rem; quò desti-
naveram: & unde; *ultra, & altiùs, non*
itur.